

Mor un gran cronista de l'escena ▶ Les reaccions

Pàgines 62 i 63 <<<>>>

MÚSICA ▶ DEFUNCIÓ

El pioner del rock and roll Bo Diddley mor als 79 anys

|| IDOYA NOAIN
NOVA YORK

El maig de l'any passat va ser un vesament cerebral després d'un concert. Tres mesos després, un atac cardíac que li va sobreviure mentre passava una revisió mèdica. I ahir, finalment, el cor de Bo Diddley va deixar de batejar. Als 79 anys, a casa seva, a Archer (Florida), moria l'home que precisament va marcar el batec que durant les últimes cinc dècades ha bombat la sang que recorre les venes del rock and roll.

A ningú en les primeres elegies se li escapava recordar Diddley com un dels pares del gènere, l'arquitecte, l'originador, com a ell li agradava autodenominar-se. I Diddley aconseguia així que se li fes una justícia que, en vida, sempre va pensar que li negaven. «Vaig obrir la porta a molta gent i van passar com un remolí deixant-me a mi aguantant el

▶▶ Bo Diddley.

», li va dir fa uns anys a *The New York Times* el músic que, segons el seu biògraf, George White, va ser sempre «massa negre» per trencar totes les barreres.

EL BATEC // Diddley expressava frustració per no haver pogut cobrar mai drets per cançons en què altres havien agafat prestat el seu batec, aquell tres cops, descans, dos cops que ell va sentir per primera vegada en una església de Chicago i que va fer propi, inspirant-se també en un ritme afrocutà.

Però Diddley -nascut el 30 de desembre de 1928 a McComb (Mississipi), originalment batejat com a Otha Ellas Bates i que va tenir com a primer instrument un violí- sí que va tenir reconeixements, encara que no fossin els econòmics. La seva influència l'han admès i respectat des dels Rolling Stones, els Beatles i els Clash fins a Bruce Springsteen, David Bowie, U2 i George Michael. El seu nom està gravat des del 1987 al Hall of Fame del rock. I és emblema també en l'univers del blues i en el de la guitarra, per al qual Diddley -que va estar casat quatre vegades- va aportar tot un món de distorsions i la cigar box, la guitarra rectangular de la seva pròpia creació. ■

Un més del gremi

El món de l'escena plora la mort del crític que, tot i la seva funció, va aconseguir el respecte i l'afecte de la professió ■ «Jutjava sense ferir», destaca Benet i Jornet

|| N. MARTORELL / M. CERVERA
BARCELONA

Va morir un dilluns. El dia en què no hi ha funció. Gonzalo Pérez de Olaguer era únic (fins i tot en això). A un crític o se li té por o se l'odia. Però a ell se l'estimava. I els teatres l'hi van demostrar en vida, muntant-li una festa sorpresa al Poliorama pel seu 60è aniversari el 1996. O abarrotant la Cúpula Venus el febrer passat, en la presentació del seu llibre *Els anys difícils del teatre català*. Tots coneixien la seva malaltia. I l'acte es va convertir en un emotiu homenatge. Com ho són també les declaracions que vénen a continuació.

«Era un lluitador des de les barricades, que estimava el teatre com ningú», es lamenta Joan Pera

▶ **Sergi Belbel, director del TNC.**

«Reunia una condició molt estranya: era crític de teatre i tan estimat... Com ell no n'abunden. Era un apassionat del teatre, a peu del canó. Em va deixar parat la seva fortalesa, malgrat la seva debilitat física, sense perdre's cap estrena, com va passar fa tan pocs dies al Teatre Nacional. Estava animat. Seguia lluitant, fins a l'últim acte. El seu amor pel teatre i la vida fan posar la pell de gallina».

▶ **Carles Sans, membre de Tricicle.** «Amb Gonzalo s'acaba una manera de fer crítica. Tot i que crítica va, ho feia de manera molt professional i humana, i això va fer que tinguéssim una boníssima amistat. Fins i tot ens unia la nostra afició al tennis. Vam jugar junts al ten-

nis, i he d'admetre que em va guanyar sempre, tot i les meves burlas sobre que ell era més gran».

▶ **Joan Pera, actor.** «Era un lluitador des de les barricades, que estimava al teatre com ningú més l'ha estimat. No es casava amb ningú de l'èxit, sinó amb la feina ben feta. És de les persones que més he apreciat d'aquest món tan difícil com és el nostre. El país perd una cosa tan senzilla i gran com un home de teatre, d'una honestetat extraordinària. Com deia Lorca, si el teatre és l'expressió del poble, perdem un hereu d'aquesta expressió».

▶ **Núria Espert, actriu i directora.** «El coneixia des de deu fer 50 anys. Ens vèiem sempre que venia a Barcelona, i sempre tenia una paraula afectuosa per a mi, o s'interessava per la meua família, si estava bé... Sento molt la seva pèrdua».

▶ **Daniel Martínez, productor.** «La seva amistat serà indeleble i el teatre el mantindrà sempre en la seva història».

▶ **Josep Maria Benet i Jornet, dramaturg.** «A Gonzalo el recordaré sempre per la seva bondat. Era un home bo. Li costava parlar malament, fora que s'enfadés molt, buscava sempre el costat amable. Després d'una estrena sabies que Gonzalo et jutjaria amb justícia i predisposició a no ferir. Un fet poc habitual, ja que els crítics de teatre solen ser molt més durs i agressius que no pas els de narrativa i poesia.

Ell n'era l'excepció».

▶ **Ricard Salvat, director teatral.** «He conegut Gonzalo en totes les seves facetes: com a director d'escena, i era dels bons, com a llibreter, com a director de la revista *Yorik* i com a crític. I en totes va ser un home generós, obert, sempre disposat a ajudar. A mi, que sóc una mica més gran que ell, m'agradava molt par-

lar-hi perquè molt poca gent de Barcelona havia vist tant teatre i en sabia tant. El seu últim llibre és fonamental i marcarà època. Llàstima que no pugui fer-ne el segon volum».

▶ **Mario Gas, director teatral.** «Ha sigut una persona fonamental dels últims 40 anys perquè, en totes les seves facetes, va fer gala d'una entrega absoluta. La seva pèrdua és important i serà molt sentida per tota la professió perquè la gent l'estimava. Havia fet de tot. Era un home polifacètic amb una vida que va estar lligada a la professió. I, tot i que no està de moda ser bona persona, ell ho era i això també és important en la vida».

▶ **Lluís Pasqual, director teatral.** «Sempre el recordaré a la seva llibreria del carrer de Bergara i com a editor de la revista *Yorik*. Abans de conèixe'l com a crític, el vaig conèixer com un més de la professió. Sempre recordaré el seu etern somriure».

▶ **Àlex Rigola, director del Lliure.** «La ciutat no sols ha perdut un crític, sinó una gran persona. La més entranyable».

▶ **Carles Canut, actor.** «S'ha mort un dels millors amics que teníem els creadors en el món del teatre. I que, curiosament, era crític. Amb aquestes paraules Canut va iniciar ahir a la nit la lectura dramatitzada de *Sushi*, text de la guardonada Mar Monegal, al Romea. ■

MARINA VELANOVA

interferències

Gonzalo, el millor amic del teatre

FERRAN
Mascarell
EXCONSELLER DE CULTURA

El vaig conèixer en un teatre. Ens vàrem parlar per darrera vegada sortint d'un teatre. Estava malalt, però havia decidit no claudicar en cap de les dues passions que l'alimentaven: el teatre i la vida. Per a molts, unia com ningú els atributs d'una persona entranyable i l'excel·lència d'un professional formidable. Ha estat un puntal excepcional del teatre català. Ha contribuït

com ningú a fer el canvi d'escala que hem viscut els darrers 30 anys.

Ha estat una persona estimada i respectada. Va quedar de manifest fa poc, quan la presentació del seu darrer llibre, a l'antiga Cúpula Venus, es va convertir en un gran homenatge. No crec que en el sector teatral hi hagi una figura apreciada d'una manera tant unànime. Mai va renunciar a ser un crític fidel a les seves idees, però mai va menystenir la feina de ningú. Era valent, entusiasta i rigorós; escrivia respectant els professionals i els espectadors.

Ha estat un enamorat del teatre.

Ningú com ell coneixia els somnis que s'hi han covat, ningú els ha viscut amb tanta autenticitat, sense demanar res, discretament, sense aixecar la veu, escrivint milers d'articles, donant veu a dues generacions de professionals, convidant el públic, ajudant amb entusiasme els nous creadors. Amb extrema generositat. Mai ha tingut la temptació de buscar una frase brillant o un adjectiu enginyós per fustigar; no escrivia per lluir si no per fer lluir i per animar, també per explicar i quan calia també per reclamar, denunciar i lamentar. Fins al darrer moment. En

el seu últim article lamentava la desaparició de la Marató. Sens dubte, pensava en els qui es troben amb dificultats per fer-se un lloc a l'escena teatral.

Molt li devem els qui el vàrem tractar des de l'Administració pública. Almenys jo. Sempre el vaig trobar disposat a ajudar. Opinava amb serenitat sobre les coses més complexes, donava amb generositat el seu criteri, mai va regatejar una col·laboració. El teatre barceloní ha perdut un puntal. La gent del teatre ha perdut un dels seus. La ciutat ha perdut un home exemplar. Trobarem a faltar la seva serenor, el seu criteri, els seus coneixements i la seva presència discreta, neta i intel·ligent. ■